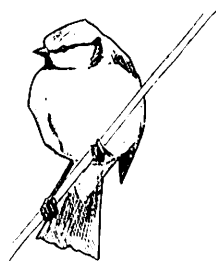

Ringmärkningen vid Falsterbo fågelstation 1991

The ringing activity at Falsterbo Bird Observatory 1991.

Lennart Karlsson, Sophie Ehnbohm & Göran Walinder

Meddelande nr 146 från Falsterbo fågelstation

Ringmärkningen vid Falsterbo bedrevs under 1991 enligt det program som tillämpats sedan 1980, det vill säga med standardiserad fångst under både vår och höst (Tabell 1). Totalt ringmärktes 17 503 fåglar av 82 arter under året, vilket är den näst lägsta årssumman i den nu tolv år långa serien med standardiserad fångst (medeltal 1980-89: 23 645). Sammanlagt faller 99% av totalsumman inom det standardiserade programets ram (kategori A-C i Appendix).

I Appendix redovisas som vanligt samtliga arters årssummor fördelade på säsonger. Säsongssummorna från fyren och Flommen är direkt jämförbara med motsvarande uppgifter i ringmärkningsrapporterna för 1980-90, publicerade i *Anser* 1981-91. Enda förbehåll är att fångsten i Flommen upphörde redan den 15 september under 1980-82. Denna inskränkning är för de intressantaste arterna på lokalen dock av marginell betydelse i ett mera långsiktigt perspektiv.

Fångstinsatserna på respektive lokaler under 1991 redovisas i Tabell 1. Avvikelserna från medeltalen kan när det gäller fyren för-

klaras med den under långa tider dåliga fågeltillgången. Den medförde att dagar med fångst utöver den stipulerade minimitiden på fyra eller sex timmar mycket sällan förekom.

Avslutningsvis presenteras några pågående projekt med anknytning till ringmärkningen samt en lista över "Meddelanden från Falsterbo fågelstation" publicerade under 1991.

Eventuella klockslag i texten avser alltid svensk normaltid. I jämförelser mellan fångst-siffror från år till år avser uttrycken "medeltal" och "normalt", om ej annat anges, tioårsmedeltalet 1980-89.

Tabell 1. Fångstinsats 1991 fördelad på lokaler samt antalet nättimmar i förhållande till genomsnittet 1980-90 (C: 1983-90).

Trapping efforts 1991 distributed on trapping sites and number of net hours in relation to the average number of the period 1980-90 (C: 1983-90).

Lokal och period Site and period	Timmar Hours	Nättimmar Net hours	+/- (%)
A: Fyren 21 Mar - 10 Jun	314	4734	- 11
B: Fyren 21 Jul - 10 Nov	587	7927	- 13
C: Flommen 21 Jul - 30 Sep	326	6139	+ 6

Denna rapport är avsevärt kortare än t.ex. fjolårets. Den tidigare ambitionen att visa i hur många olika sammanhang man kan använda ringmärkningsdata, gjorde att rapporterna tenderade att bli allt längre. Därför begränsar vi nu innehållet till rena fångstsiffror, fenologi och återfyndsrapportering. Allt vad gäller ålders- och könsfördelningar, biometri etc. kommer i fortsättningen i stället att presenteras i separata artiklar. Fördelarna är flera: Det blir t.ex. kortare, mer lättlästa rapporter kring ett ämne och man gömmer inte intressanta data under en samlingsrubrik.

Väder 1991

Samtliga väderdata är hämtade från SMHI (1991, 1992) samt från väderstationen i Falsterbo.

Året var som helhet något mildare än normalt i hela landet. Frånsett en köldknäpp i mitten på februari var vintern åter mild. Första hälften av mars var också mycket mild och säkert anlände några av de tidiga flyttfåglarna redan då (innan ringmärkningssäsongens start). Efter en ovädersperiod under påskhelgen blev det åter milt men blåsigt under första hälften av april. I mitten av månaden inleddes en period med kyligt väder som med få undan-

tag varade till slutet av juni. Det kyliga, regniga vädret var utbrett över en stor del av Europa och medförde att många flyttfåglar hade svårt att komma fram i normal tid. Några dagar i slutet av maj bjöd dock på varmare väder.

Juni var en miserabel vädermånad med intensiv lågtryckstrafik från Atlanten upp över Skandinavien. Stora delar av landet fick 2-4 gånger så mycket nederbörd som normalt och temperaturunderskottet var mellan 2 och 4 grader utom i norra Norrland. Att denna väderlekstyp påverkade häckningsresultatet för många fågelarter är självklart.

Juli blev å andra sidan en riktigt fin sommarmånad, särskilt i början och slutet. Likadant var det i augusti och början av september. Hela första hälften av september var mycket nederbördsfattig och vindarna måttliga mellan sydväst och nordväst. Den 22-27 september passerade ett lågtryck med tillhörande fronter som gav 35 mm regn och dessutom bjöd på åska och friska vindar.

Inledningen av oktober var också ganska blåsig och ostadig. Under andra oktoberveckan stabiliserades vädret med uppehåll och måttliga ostvindar. Den 16-20 oktober passerade höstens värsta oväder, tillika med säsongens högsta vindstyrkor (17 m/s den 18). Därefter parkerade sig ett mäktigt högtryck över norra Europa, vilket innebar kyligare väder och svaga eller måttliga vindar mellan nord och ost.

I väderobservationerna vid SMHI:s stationer (av vilken Falsterbo är en) ingår bedömning av molnmängd, molnslag och molnhöjd.

Foto: Brita Karlsson

A: Fyren 21 mars - 10 juni

Under vårsäsongen ringmärktes 4941 fåglar av 61 arter. Summan ligger ca 500 över medeltalet (4426) och är den 4:e högsta vårsumman i det pågående programmet. Talrikaste arter var som de flesta vårar rödhake 1299 (medeltal 1112) och lövsångare 1995 (1545), som tillsammans utgjorde två tredjedelar av totalsumman. Därutöver fångades endast fyra arter till i över 100 exemplar, nämligen järnsparv 131 (191), rödstjärt 235 (103), ärtsångare 104 (114) och kungsfågel 134 (193).

I Tabell 2 visas vårens fångstsiffror för 20 valda arter jämförda med respektive medelvärden. Bland de arter som tillbringar hela året i Europa noteras den högsta vårsumman hittills för gärdsmyg. Gärdsmygen var ju oerhört talrik redan hösten 1990 och detta i kombination med en mild vinter medförelse naturligtvis att man kunde förvänta sig många gärdsmygar. Av samma anledning borde det ha varit gott om kungsfågel, men så blev inte fallet, möjligen därför att en hel del (hanar) anlände innan säsongen startade.

Särskilt anmärkningsvärt är det stora antalet rödstjärtar, en art som anses vara på långsiktig tillbakagång (se t.ex. Karlsson m.fl. 1990). Av de 235 rödstjärtarna våren 1991 fångades emellertid drygt 100 på två dagar (se nedan) och det är sannolikt en ren tillfällighet att säsongssumman blev så hög.

Vårens högsta dagssummor uppnåddes i samband med varma perioder i början och i slutet av maj. Vid fyra tillfällen uppnåddes dagssummor kring 400 fåglar eller däröver, nämligen den 4 maj (448, rödhake 226, lövsångare 138), den 7 maj (407, rödhake 231,

Tabell 2. Fångstsiffror för 20 valda arter under våren 1991 jämförda med medeltalen för 1980-89.

Number of ringed birds in 20 selected species during spring 1991 compared to the average number 1980-89.

	1991	\bar{x} 1980-89
Arter som övervintrar i Europa (Nordafrika) <i>Species wintering in Europe (N Africa)</i>		
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	98	48
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	131	191
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1299	1112
Koltrast <i>Turdus merula</i>	74	67
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	43	66
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	134	193
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	93	152
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	12	20
Arter som övervintrar både N och S om Sahara <i>Species wintering both N and S of the Sahara</i>		
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	60	61
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	78	42
Arter som övervintrar i Afrika (S om Sahara) <i>Species wintering in Africa (S of the Sahara)</i>		
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	18	20
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	235	103
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	53	39
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	23	41
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	104	114
Törsångare <i>Sylvia communis</i>	77	75
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	70	71
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1995	1545
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	54	49
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	10	34

lövsångare 136), den 26 maj (488, rödstjärt 32, lövsångare 382) och den 28 maj (398, rödstjärt 75, törnsångare 39, trädgårdssångare 36, lövsångare 181). Därutöver förekom ytterligare 11 dagar med mer än 100 märkta fåglar: den 10, 24 och 28 april samt den 9, 10, 11, 17, 18, 19, 29 och 30 maj.

Dagarna med höga fångstsiffror påverkar naturligtvis tidtabellen för de olika arternas ankomst och passage vid Falsterbo. I Tabell 3 visas vårsträckets förlopp baserat på fångstsiffrorna och uttryckt som mediandatum (den dag då hälften av säsongssumman uppnåtts).

Tabell 3. Vårsträcket (mediandatum) 1991 för fem Europaflyttare och nio tropikflyttare baserat på fångstsiffror vid Falsterbo, jämfört med medelvärden för 1980-89.

Spring migration (median date) 1991 at Falsterbo in five species wintering in Europe and nine species wintering in Africa, south of the Sahara, compared to averages for 1980-89.

	n	Mediandatum 1991	Median date 1980-89	+/-
Europaflyttare				
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	98	28 Apr	17 Apr	+ 11
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1299	4 Maj	19 Apr	+ 15
Koltrast <i>Turdus merula</i>	74	25 Apr	13 Apr	+ 12
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	43	30 Apr	19 Apr	+ 11
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	134	7 Apr	5 Apr	+ 2
Tropikflyttare				
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	18	25 Maj	18 Maj	+ 7
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	235	28 Maj	18 Maj	+ 10
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	23	28 Maj	31 Maj	- 3
Årsångare <i>Sylvia curruca</i>	104	10 Maj	15 Maj	- 5
Tömsångare <i>Sylvia communis</i>	77	28 Maj	20 Maj	+ 8
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	70	28 Maj	28 Maj	0
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	60	26 Maj	17 Maj	+ 9
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1995	19 Maj	13 Maj	+ 6
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	54	26 Maj	10 Maj	+ 16

Med få undantag var sträcket försenat med mellan en och två veckor. Detta kan sättas i samband med den långvariga perioden av kyligt och ostadigt väder i Central- och Sydeuropa under senare hälften av april och även under stor del av maj. Därvidlag påminner våren 1991 om våren 1990, då liknande vädersituationer inträffade.

Av vårens 78 ringmärkta gransångare bedömdes 23 (29%) tillhöra den sydliga rasen *Phylloscopus c. collybita* och 55 bedömdes som tillhörande den nordliga rasen *P. c. abietinus*. Fördelningen överensstämmer i stort med motsvarande fördelning under våren 1990. För fjärde våren i rad klassades de förbiflyttande lövsångarna efter utseendet som "sydliga" (grön ovan och gul under) respektive "nordliga" (grå ovan och vit under). Endast drygt 7% av lövsångarna bedömdes som "nordliga", vilket är en avsevärt lägre andel än under de tre tidigare åren: 1988 11%, 1989 13%, 1990 12%.

Bland de ovanliga fåglarna som ringmärk-

tes under våren var en lundsångare (3+ hona den 8 juni, sjunde märkta sedan 1980), en narcissflugsnappare (3+ hane den 2 juni, givetvis ny märkart för stationen) samt två exemplar av den numera så gott som årsvis trädgårdsträd- kryparen (2k hane den 3 april, 2k hona den 5 maj, sjunde och åttonde märkta).

B: Fyren 21 juli - 10 november

Under höstsäsongen ringmärktes 9653 fåglar av 55 arter vid fyren, vilket är den tredje lägsta säsongssumma som uppnåtts (lägst 1987: 8389, medeltal 1980-89: 13 171). Ungefär 40% av säsongssumman utgjordes av en enda art nämligen blåmes (4053 märkta). Andra talrika arter var (siffrorna i parentes anger medeltalen för 1980-89): gärdsmyg 554 (284), rödhake 1121 (2271), kungsfågel 1487 (1622) och talgoxe 399 (669). Dessa fem arter utgör tillsammans nästan fyra femtedelar av säsongssumman.

I stort kan man säga, att hösten 1991, liksom 1990, kännetecknades av ovanligt få tropikflyttare (jfr. Tabell 4 och 5). Särskilt låga siffror noterades för trädpiplärka (11% av medeltalet), lövsångare (13%) och svartvit flugsnappare (10%). Under den första hälften av säsongen togs också endast 8% av den totala säsongssumman mot i genomsnitt 33 % under 1980-89. Inte förrän i slutet av september passerade den totala säsongssumman 1000 ex (mot normalt över 5000). Första hälften av höstsäsongen blev alltså en uppvisning i uthållighet av de tjänstgörande ringmärkarna: I genomsnitt 13 fåglar om dagen i två månader (mot normalt ca 80)...

Anledningarna till tropikflyttarnas låga fångstsiffror är sannolikt de samma som vi anförde i förra årets rapport. Att häcknings-säsongen för många av de sent häckande insektsätande tättingarna blev spolierad av det extremt kalla och regniga vädret i juni torde stå utom tvivel. Många av dessa arter lägger normalt bara en kull och detta i kombination med den försenade vårflyttningen (se ovan) gör naturligtvis att några försök till ny häckning inte har hunnits med (undantag: rörsångare, se nedan).

Europaflyttarna uppvisar en mera brokig bild. Gärdsmyg t.ex. fångades åter (tredje hösten i rad) i mycket högt antal. Kungsfågeln fångades i nära normalt antal medan rödhaken endast nådde hälften av en normal höstsumma. Ännu en mild vinter är en positiv faktor för dessa arter medan häckningen sannolikt varit besvärlig av samma skäl som anförts ovan. Flera av arterna har dock en längre häcknings-säsong än tropikflyttarna och kan ha hunnit få ut ungar innan det dåliga junivädret slog till, eller häcka om efteråt.

Invasionsarterna, slutligen, förekom i måttliga eller låga antal, blåmesen undantagen. Att det blev så mycket blåmes är en aning förvånande med tanke på vad som sagts ovan om dålig häckningssäsong. Emellertid var andelen årsungar endast 77% mot normalt ca 95%. En annan tanke som man frestas av är att blåmesarna håller på att bli mera regelbundna flyttfåglar. Ett tecken åt det hållet är de nio blåmesar med danska ringar som fångades i oktober (se Återfynd och kontroller nedan).

Huvuddelen av blåmesarna (81%) fångades under tiden 28 september - 13 oktober, vilket ligger inom ramen för den normala tidtabellen. Under denna period inföll förstås också höstens högsta dagssummor. Den enda dagen med över 1000 märkta fåglar blev den 7 oktober (1151, gärdsmyg 122, rödhake 219, kungsfågel 218, blåmes 496). Dagssummor på mer än 500 märkta fåglar uppnåddes därutöver vid ytterligare fem tillfällen: den 28 september (768, rödhake 231, blåmes 166, grönsiska 94), den 4 oktober (709, blåmes 546), den 5 oktober (842, gärdsmyg 68, kungsfågel 85, blåmes 611), den 6 oktober (696, gärdsmyg 64, blåmes 519) och den 8 oktober (508, blåmes 382, talgoxe 45).

Samtliga 63 gråsiskor som ringmärktes under säsongen fångades inom loppet av fem dagar (21 - 25 oktober). Alla utom fem bedömdes tillhöra rasen *Carduelis flammea cabaret* och tidsmässigt stämmer detta väl överens med fångsten av *cabaret* under hösten 1990 (se Karlsson m.fl. 1991).

Under senhösten förekom domherre talrikt vid fyren och närmare 200 ex ringmärktes, vilket är den högsta säsongssiffran inom standardprogrammet. Den 23 oktober fångades en duvhök, vilket är stationens andra märkta genom tiderna (den första hade förrirat sig (?) in i ett hönshus på orten i april 1956). Annars var hösten helt fri från rariteter...

Anders Lindström och duvhöken, 23 oktober 1991.
Foto: Karin Persson

Tabell 4. Fångstsiffror för några valda arter under hösten 1991 jämförda med medeltalen för 1980-89 (Fyren 21 juli - 10 november). För invasionsarterna anges tidigare högsta säsongssumma.

Captures of some selected species during autumn 1991 compared to averages for 1980-89 (Lighthouse garden 21 July - 10 November). In irruption species, the highest total from previous seasons is given.

1991 \bar{x} 1980-89

Tropikflyttare

Species wintering in Africa (S of the Sahara)

Trädklärka	<i>Anthus trivialis</i>	24	214
Rödstjart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	58	260
Härsångare	<i>Hippolais icterina</i>	30	63
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>	29	82
Törsångare	<i>Sylvia communis</i>	13	43
Trädgårdssångare	<i>Sylvia borin</i>	55	282
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	259	1932
Grå flugsnappare	<i>Muscicapa striata</i>	15	96
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	18	184
Tömskata	<i>Lanius collurio</i>	6	30

Arter som övervintrar både N och S om Sahara

Species wintering both N and S of the Sahara

Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>	89	82
Gransångare	<i>Phylloscopus collybita</i>	65	100

Arter som övervintrar i Europa (Nordafrika)

Species wintering in Europe (N Africa)

Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	554	284
Järnsparv	<i>Prunella modularis</i>	148	296
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	1121	2271
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	46	35
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	176	238
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	1487	1622
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	127	201
Grönfink	<i>Carduelis chloris</i>	57	100

"Invasionsarter"

"Irruption species"

Svartmes	<i>Parus ater</i>	132	90: 716
Blåmes	<i>Parus caeruleus</i>	4053	90: 7003
Talgöxe	<i>Parus major</i>	399	81: 1500
Grönsiska	<i>Carduelis spinus</i>	177	88: 2899
Gråsiska	<i>Carduelis flammea</i>	63	90: 274

C: Flommen 21 juli - 30 september

Årets resultat, 2704 märkta fåglar, är det i särklass lägsta sedan det pågående fångstprogrammet startade 1980 och bara drygt hälften av medeltalet för 1980-89 (5253). Huvudsakligen beror det på att större delen av fångsten består av tropikflyttare, vilka förekom i långt färre antal än normalt (se Tabell 5).

Huvuddelen av rörsångarna fångades något senare än normalt. Mediandatum inföll den 28 augusti, vilket är fem dagar senare än genomsnittet för 1983-89. Serman till mediandatum för enbart ungfåglar inföll det den 6 september, vilket är 12 dagar senare än normalt. Notabelt är också att den högsta dagssumman för rörsångare (104) uppnåddes den 28 september (två dagar innan säsongen slutar)! Detta tyder på att rörsångarna häckade sent, eller kanske rättare, häckade en gång till efter det att första försöket blev spolierat av det dåliga junivädret.

Även fångsten av sävsångare fördelade sig tidsmässigt något senare än genomsnittet: mediandatum den 1 september mot normalt den 23 augusti. Någon sen topp som hos rörsångaren blev det däremot inte, utan de flesta fåglarna fångades under en tiodagarsperiod kring månadsskiftet augusti-september (max: 33 ex den 3 september).

Som jämförelse kan nämnas att i Kvismaren var häckningsresultaten för säv- och rörsångare (och lövsångare!) dåliga under 1991 (Frodin 1992) och även från andra fågelstationer är rapporterna likartade. Av övriga arter av intresse kan nämnas att av de 107 ladusvalorna fångades 104 på en dag, den 28 september, då det var i det

närmaste lugnt och svärmar av svalor jagade insekter över vassen. Antalet buskskvättor (12) är "rekordlångt" liksom antalet lövsångare (52). Årets fångst av pungmes uppgick till 20 nymärkningar och 5 kontroller (svenska). Mera ovanliga inslag i fångsten var två stenfallkar (30 augusti respektive 25 september, båda 1k honor) och två rödstrupiga piplärkor (12 respektive 21 september, båda 1k hanar).

D: Fångst utom standardprogrammet

Under denna rubrik hamnar endast 18 fåglar, bland annat en sparvuggla. Den fångades och ringmärktes i Mikael KristerSSons trädgård i Falsterbo på kvällen den 28 december. Det var stationens tredje märkta sparvuggla. De första två märktes 1974.

E: Pullmärkning

Under året ringmärktes 187 boungar, huvudsakligen i holkar. I småfågelholkarna i parken (125 st), som nu kontrollerats i tolv år, var resultatet för talgoxe (96) nära medeltalet (98). Däremot var antalet blåmesar (26) ett av de lägre i serien (medeltal 42). Rödstart sänkades helt och endast en kull svartvita flugsnappare hittades. I starholkarna vid fågelstationen häckade sju par, som fick totalt 37 ungar. Motsvarande resultat i de tjugo holkarna vid fyren var tre par som fick 15 ungar. I båda holkgrupperna blir det alltså fem ungar per par (samma som 1990). Alla utom en överlevde botiden. Tornfalkparet som häckar i holken på fyren fick fyra ungar. En av dem var död redan vid märktillfället, medan de andra tre blev flygga.

Projekt med anknytning till ringmärkningen

- * Kompletterande fångst och orienteringsförsök på en inlandslokal (Uråsa, Småland) under hösten. Sammanställning av resultaten.
- * Magnetfältorientering hos näktergal, röd-

Tabell 5. Fångstiffror för några valda arter under hösten 1991 jämförda med medeltalen för 1980-89 (Flommen 21 juli - 30 september).

Captures of some selected species during autumn 1991 compared to averages for 1980-89 (Reed bed area 21 July - 30 September).

	1991	\bar{x} 1980-89
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	107	246
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	12	82
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	348	587
Kärrångare <i>Acrocephalus palustris</i>	53	110
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1675	2217
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	52	1191

stjärt, kärrångare och svartvit flugsnappare (Susanne Åkesson).

- * Sammanställning av fångstiffror 1964-91.
- * Sammanställning av Fotoprojektet.
- * Deltagande i det europeiska ACRO-projektet.
- * Deltagande i det svenska Holkprojektet.
- * Deltagande i Projekt Gransångare, ett svenskt samarbetsprojekt.

Återfynd och kontroller

Under tiden 1 juni 1991 - 15 april 1992 rapporterades totalt ca 120 återfynd av fåglar ringmärkta vid Falsterbo och 37 kontroller av fåglar med främmande ringar gjordes. Därutöver gjordes en rad kontroller av egna märkningar, huvudsakligen rörsångare och holkhäckande mesar.

Totalt 21 blåmesåterfynd rapporterades under perioden, varav 14 från årets märkningar. Till skillnad från många andra år har endast en fågel kontrollerats vid Stigsnaes på sydvästra Själland. Ytterligare två höstfynd har rapporterats från Själland och därtill ett par vinterfynd. Övriga fynd har gjorts i Sydsverige, bl.a. återfanns en blåmes i Tranås i december. De 12 främmande kontrollerna av blåmes är i nio fall fåglar märkta med danska ringar (två från 1989 och sju från 1990). Samtliga är märkta under hösten bl.a. vid Stigsnaes (4), Gedser (2) och Rødby (2). Fynden tyder på att

många blåmesar flyttar regelbundet varje år, och att andelen flyttande verkar bli allt större.

Bland fynd under häckningstid kan nämnas en göktyta från Uppland (vårt tredje återfynd av göktyta), en rödstjärt från Uleåborg, Finland, en sävsångare från Trondheim, Norge och en gråsiska av rasen *cabaret*, märkt i november 1990 och kontrollerad vid Skagen på Jyllands nordspets i juni 1991.

Under rubriken "Gamlingar" kan vi redovisa en 18-årig knölsvan (vår äldsta). Gråtrutmärkningarna på Måkläppen 1979-80 ger fortfarande återfynd: Fem stycken (fyra 12-åringar och en 11-åring) rapporterades 1991. En "relativ gamling" är den kungsfågel som märktes 1980 och återfanns i Tyrolen, Österrike i november 1983 (rapporterad först nu...!). Den var vid fyndtillfället minst tre och ett halvt år gammal och utgör därmed den äldsta kungs-

fågeln i vårt återfyndsmaterial. I redovisningen av åldersrekord för fåglar ringmärkta i Sverige finns kungsfågeln inte med, eftersom listan bara upptar fynd efter fem år eller mer (Staav 1989).

Avslutningsvis några fynd av det mera udda slaget: En rödhake som märktes på morgonen den 27 oktober återfanns på eftermiddagen samma dag i Härslöv utanför Landskrona. En grönsiska märkt i augusti 1988 hittades död på Sardinien i mars 1991 och utgör vårt sydligaste fynd av arten. En annan kuriositet är duvhöken som ringmärktes den 23 oktober. Den kontrollerades först vid Staffanstorp den 20 november och därefter vid Skabersjö den 25 november. Efter sistnämnda infångande släpptes den i Malmö hamn av Lennarth Blomquist, och har sedan dess inte hörts av.

En av de två rödstrupiga piplärkor som ringmärktes vid Flommen (övre t.v.).

Ung dubbeltrast, ringmärkt 23 oktober 1991 (övre t.h.).

Göran, Henning, sparvhöken & Måns, Flommen hösten 1991 (nedre).

Foton: Karin Persson

Meddelanden från Falsterbo fågelstation

Under tiden juni 1991 fram till och med april 1992 har följande nummer utkommit i stationens meddelandeserie:

- 141: Karlsson, L., Ehnborn, S. & Walinder, G. 1991. Ringmärkningen vid Falsterbo fågelstation 1990. (Summary: *The ringing at Falsterbo Bird Observatory 1990.*) - Anser 30: 141-166.
- 142: Roos, G. 1991. Sträckräkningar vid Falsterbo hösten 1989 med en sammanfattning av sex *Carduelis*-arters uppträdande 1973-90. (Summary: *Visible bird migration at Falsterbo in autumn 1989 with a summary of the occurrence of six Carduelis-species in 1973- 90.*) - Anser 30: 229-258.
- 143: Åkesson, S., Karlsson, L., Pettersson, J. & Walinder, G. 1992. *Body composition and migration strategies: a comparison between Robins (Erithacus rubecula) from two stopover sites in Sweden.* - Vogelwarte 36:188- 195.
- 144: Jönsson, P.E. 1992. Svartbenta strandpiparen *Charadrius alexandrinus* i Skåne 1991 - en projektrapport. (Summary: *The Kentish Plover Charadrius alexandrinus in Scania, South Sweden, 1991 - a report from a conservation project.*) - Anser 31: 1-10.
- Särtryck av dessa uppsatser, liksom av tidigare publicerade meddelanden, kan beställas från fågelstationen (adress nedan).

Tack

I själva ringmärkningsarbetet deltog (förutom undertecknade): Geir Andersen, Jette Brandt, Henning Heldbjerg, Anders Lindström, Björn Malmhagen, Jens Mattsson, Klaus Malling Olsen och Karin Persson. Roland Ylvén gjorde fältarbetet (fångst och orienteringsförsök) i Uråsa. Till dessa och till alla andra som engagerat sig i stationens verksamhet under 1991 vill vi härmed framföra vårt hjärtliga tack!

Referenser

Frodin, P. Ringmärkningsverksamheten 1991. - *Fåglar i Kvismaren* 7, nr 2: 56-72.

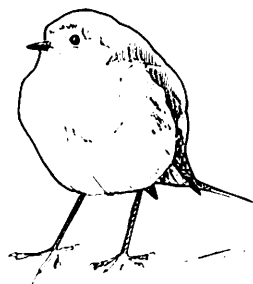
Karlsson, L., Svensson, O. & Walinder, G. 1990. Ringmärkningen vid Falsterbo fågelstation 1989. - *Anser* 29: 123-146.

Karlsson, L., Ehnborn, S. & Walinder, G. 1991. Ringmärkningen vid Falsterbo fågelstation 1990. - *Anser* 30: 141-166.

SMHI. 1991. *Väder och vatten*. Norrköping.

SMHI. 1992. *Väderåret 1991*. Norrköping.

Staab, R. 1989. Åldersrekord för fåglar ringmärkta i Sverige - Aktuell lista 1989. - *Vår Fågelvärld* 48: 251-275.

Summary

Daily trapping of migrants (mainly passerines) was carried out at Falsterbo (55.23 N, 12.50 E), southern Sweden, during spring and autumn of 1990. The trapping efforts at the standard sites, Fyren (lighthouse garden) and Flommen (reed bed area) are summarized in Table 1. Annual and seasonal totals of all species are given in Appendix. Out of a grand total of 17 503 birds (\bar{x} 1980-89: 23 645), 99% were trapped within the standardized trapping scheme (A-C in Appendix).

A: Fyren (lighthouse garden) 21 March - 10 June

In spring 4941 birds of 61 species were ringed, which is slightly above the average for 1980-89 (4426). Most numerous were Erithacus rubecula 1299 (\bar{x} 1980-89: 1112) and Phylloscopus trochilus 1212 (\bar{x} 1980-89: 1545.)

Table 2 shows the ringing totals for 20 selected species compared to the average for 1980-89. The number of Troglodytes troglodytes is the highest spring total ever, an effect of the mild winter.

Table 3 shows mean arrivals (median date) of some selected species in spring 1991. The differences from the "normal" arrivals are probably due to weather conditions. The weather in wide parts of Europe was very cold and rainy during the second half of April and also during parts of May, which made it difficult for migrants to reach their targets in time.

Out of 78 ringed *Phylloscopus collybita*, 23 were belonged to the nominate race *P. c. collybita* and 55 to the northern subspecies *P. c. abietinus*, which is very close to the proportions in 1990. Rare birds caught in spring were one *Phylloscopus trochiloides*, one *Ficedula narcissina*, and two *Certhia brachydactyla*.

B: Fyren (lighthouse garden) 21 July - 10 November

During this period, 9653 birds of 55 species were ringed (\bar{x} 1980-89: 13 171). Most numerous were *Troglodytes troglodytes* 554 (\bar{x} 1980-89: 284), *Erithacus rubecula* 1121 (2271), *Regulus regulus* 1487 (1622), *Parus caeruleus* 4053 (2578) and *Parus major* 399 (669). See also Table 4.

In general there were much fewer long-distance migrants ringed than normal (i.e. average 1980-89). Only about 8% of the total refers to the first half of the season, compared to of average 33% during 1980-89. Extremely low numbers were recorded in *Anthus trivialis*, *Phylloscopus trochilus* and *Ficedula hypoleuca* (only about 1/10 of the normal numbers).

Although the number of *Parus caeruleus* was very high, the proportion of juveniles was only about 77% compared to the normal share of 95%.

The breeding-season was obviously not successful in many passerine species during 1991 due to extremely cold and wet weather conditions in June.

During 21-25 October 63 *Carduelis flammea* were ringed, of which 58 were of *ssp. cabaret*. In late October *Pyrrhula pyrrhula* was quite frequent and nearly 200 were ringed, which is the highest seasonal total ever.

C: Flommen (reed bed area) 21 July - 30 September

The total, 2704 ringed birds, is the lowest ever (\bar{x} 1980-89: 5253). *Acrocephalus scirpaceus* and *Phylloscopus trochilus*, the two most numerous species at this site, were trapped in numbers far below the average (Table 5).

The time distribution in *Acrocephalus scirpaceus* differed from the normal distribution. Median date was 12 days later than normal for juveniles (6 September compared to 25 August). The reason for this, was probably a second breeding attempt after that the first one failed during bad weather in June.

Rare birds ringed at this site were two *Falco columbarius* and two *Anthus cervinus*.

Recoveries

Between 1 June 1991 and 15 April 1992, 120 recoveries were reported and 37 birds ringed elsewhere were controlled at Falsterbo. One of the most frequent species was *Parus caeruleus* of which for instance 9 birds with Danish rings (ringed in 1989-90) were recaptured at Falsterbo. This indicates that many *P. caeruleus* migrate regularly every year.

Among recoveries during the breeding season was a *Jynx torquilla* from Uppland (north of Stockholm) (our third recovery of this species) and a *Carduelis flammea cabaret* ringed in November 1990 and controlled by ringers at Skagen, North Jutland, Denmark in June 1991. A *Cygnus olor* was reported 18 years after it was ringed, and a *Regulus regulus* three years after ringing. Both are "age records" for birds ringed at Falsterbo. A *Carduelis spinus* ringed in August 1988 was found dead on Sardinia, Italy in March 1991, our southernmost recovery in this species.

Lennart Karlsson, Sophie Ehnbohm & Göran Walinder, Falsterbo fågelstation, Box 17, 230 11 Falsterbo.

APPENDIX

Ringmärkta fåglar vid Falsterbo fågelstation 1991 fördelade på fångstlokaler: A: Fyren 21 mars - 10 juni. B: Fyren 21 juli - 10 november. C: Flommen 21 juli - 30 september. D: Fångst utanför standardprogrammet. E: Pull.

Number of birds ringed at Falsterbo Bird Observatory in 1991 distributed on different trapping sites.

A: Fyren 21 March - 10 June B: Fyren 21 July - 10 November. C: Flommen 21 July - 30 September.

D: Trapping outside the standard scheme. E: Pulli.

	A	B	C	D	E	SUMMA
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	1	-	-	-	-	1
Duvhök <i>Accipiter gentilis</i>	-	1	-	-	-	1
Sparvhök <i>A. nisus</i>	1	36	55	-	-	92
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	-	-	1	-	3	4
Stenfalk <i>F. columbarius</i>	-	-	2	-	-	2
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	-	-	1	-	-	1
Gök <i>Cuculus canorus</i>	-	1	-	-	-	1
Sparvuggla <i>Glaucidium passerinum</i>	-	-	-	1	-	1
Hornuggla <i>Asio otus</i>	2	-	-	-	-	2
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	2	-	-	-	-	2
Större hackspett <i>Dendrocopus major</i>	-	1	-	-	-	1
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	-	-	4	-	-	4
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	2	-	107	-	-	109
Hussvala <i>Delichon urbica</i>	-	-	1	-	-	1
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	9	24	11	-	-	44
Ängsapiplärka <i>A. pratensis</i>	1	18	-	-	-	19
Rödstrupig pipilärka <i>A. cervinus</i>	-	-	2	-	-	2
Gulärta <i>Motacilla flava</i>	-	-	10	-	-	10
Sädesärta <i>M. alba</i>	16	-	3	-	-	19
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	98	554	24	-	-	676
Jämsparv <i>Prunella modularis</i>	131	148	65	-	-	344
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1299	1121	21	-	-	2441
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	18	1	-	-	-	19
Blåhake <i>L. svecica</i>	5	-	1	-	-	6
Svart rödstjört <i>Phoenicurus ochruros</i>	6	9	-	-	-	15
Rödstjört <i>P. phoenicurus</i>	235	58	2	-	-	295
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	9	5	12	-	-	26
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	3	5	1	-	-	9
Koltrast <i>Turdus merula</i>	74	46	-	-	4	124
Björktrast <i>T. pilaris</i>	6	5	-	-	-	11
Taltrast <i>T. philomelos</i>	43	176	1	-	-	220
Rödvingetrast <i>T. iliacus</i>	4	36	-	-	-	40
Dubbeltrast <i>T. viscivorus</i>	-	1	-	-	-	1
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i>	1	1	1	-	-	3
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	4	-	348	-	-	352
Kärnsångare <i>A. palustris</i>	7	1	53	-	-	61
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	53	16	1675	-	-	1744
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	23	30	-	-	-	53
Höksångare <i>Sylvia nisoria</i>	1	-	-	-	-	1
Ärtsångare <i>S. curruca</i>	104	29	-	-	-	133
Törnsångare <i>S. communis</i>	77	13	7	-	-	97
Trädgårdssångare <i>S. borin</i>	70	55	-	-	-	125
Svarthätta <i>S. atricapilla</i>	60	89	1	-	-	150
Lundsångare <i>Phylloscopus trochiloides</i>	1	-	-	-	-	1
Grönsångare <i>P. sibilatrix</i>	2	10	-	-	-	12
Gransångare <i>P. collybita</i>	78	65	4	-	-	147
Lövsångare <i>P. trochilus</i>	1995	259	52	-	-	2306
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	134	1487	4	-	-	1625
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	10	15	1	-	-	26
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	-	7	-	-	-	7

	A	B	C	D	E	SUMMA
Nardissflugsnappare <i>Ficedula nardissina</i>	1	-	-	-	-	1
Svarvit flugsnappare <i>F. hypoleuca</i>	54	18	-	2	6	80
Stjårtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	1	-	-	-	-	1
Svartmes <i>Parus ater</i>	2	132	1	-	-	135
Blåmes <i>P. caeruleus</i>	26	4053	91	5	26	4201
Talgoxe <i>P. major</i>	9	399	-	10	96	514
Trådkrypare <i>Certhia familiaris</i>	3	10	-	-	-	13
Trådgårdstrådkrypare <i>C. brachydactyla</i>	2	-	-	-	-	2
Pungmes <i>Remiz pendulinus</i>	-	-	20	-	-	20
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	10	6	-	-	-	16
Varfågel <i>L. excubitor</i>	-	2	-	-	-	2
Nötskrika <i>Garrulus glandarius</i>	-	1	-	-	-	1
Skata <i>Pica pica</i>	-	4	-	-	-	4
Nötkråka <i>Nucifraga caryocatactes</i>	-	3	-	-	-	3
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	16	5	1	-	52	74
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	1	-	2	-	-	3
Pilfink <i>P. montanus</i>	-	5	-	-	-	5
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	93	127	2	-	-	222
Bergfink <i>F. montifringilla</i>	11	28	-	-	-	39
Gulhämpling <i>Serinus serinus</i>	2	-	-	-	-	2
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	47	57	-	-	-	104
Steglits <i>C. carduelis</i>	7	-	-	-	-	7
Grönsiska <i>C. spinus</i>	22	177	15	-	-	214
Hämpling <i>C. cannabina</i>	23	4	-	-	-	27
Vinterhämpling <i>C. flavirostris</i>	1	2	-	-	-	3
Gråsiska <i>C. flammea</i>	-	63	-	-	-	63
Mindre korsnäbb <i>Loxia curvirostra</i>	-	-	1	-	-	1
Rosentfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	1	-	1	-	-	2
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	6	196	-	-	-	202
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	5	25	-	-	-	30
Ortolansparv <i>E. hortulana</i>	1	-	-	-	-	1
Såvöparv <i>E. schoeniclus</i>	12	13	100	-	-	125
Total <i>Total</i>	4941	9653	2704	18	187	17503
Arter <i>Species</i>	61	55	39	4	6	82

Teckningar: Peter Elfman